

Program działania Teatru im. Ludwika Solskiego w Tarnowie w latach 2023 - 2027

-
- Założenia – diagnoza obecnej sytuacji
 - Misja, wizja, cele i źródła finansowania
 - Wdrażanie Programu

Rafał Balawejder, sierpień 2023

1. Założenia – diagnoza obecnej sytuacji

Teatr im. L. Solskiego w Tarnowie jest (jedynym oprócz Krakowa i Zakopanego) miastem posiadającym teatr instytucjonalny na terenie Małopolski.

Przedstawiony poniżej program opiera się na **rozdzieleniu** funkcji dyrektora naczelnego i z-cy ds. artystycznych – dyrektora artystycznego, co gwarantuje stabilność działania i osiąganie dobrych efektów artystycznych przy jednoczesnej dbałości przy gospodarowaniu środków publicznych będących w dyspozycji teatru.

Zespół artystyczny Teatru liczy obecnie tylko 18 osób (aktorzy, inspicjenci/suflerzy). W konsultacji z z-ca ds. artystycznych zostaną podjęte ewentualne kroki zmierzające do jego przebudowy. Zadaniem podstawowym jest uzupełnienie grupy aktorami w wieku lat 35-45 lat.

51 osób zatrudnionych w Teatrze (lipiec 2023) - 48,5 etatu.

Dział administracji 13 osób - 12,5 etatu

Dział artystyczny 18 osób – 16,5 etatu

Dział finansowy - 3 osoby - 3 etaty

Obsługa - 2 osoby - 2 etaty

Dział techniczny 16 osób - 16 etatów

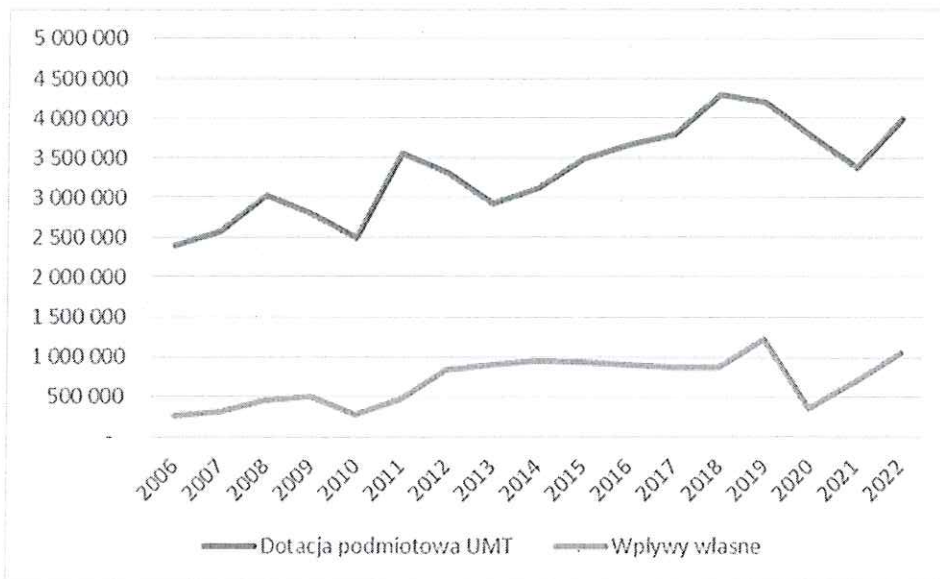
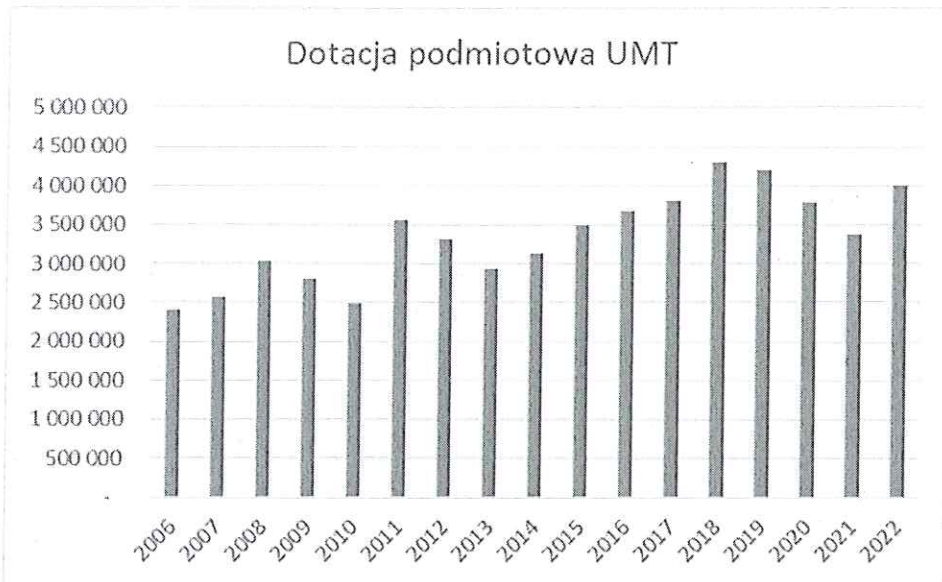
Doświadczenia prowadzenia teatru w ciągu ostatnich lat przekonują o słuszności podjętych zamierzeń i działań. Teatr osiągnął wielotysięczną widownię (65 tysięcy przy 28 tysiącach w roku 2007) w połączeniu ze spektakularnym wzrostem wpływów z poziomu 300 tysięcy złotych do ponad miliona. I co najważniejsze udało Teatrowi się zostać dostrzeżonym w perspektywie ogólnopolskiej (ranking branżowego miesięcznika „Teatr”, obecność na festiwalach – Toruń, Rzeszów, Zabrze, Biesko-Biała, **Boska Komedia**-Kraków czy wreszcie zaproszenie do uczestnictwa w najważniejszym wydarzeniu kulturalnym **2016 Wrocław-Europejska Stolica Kultury** z własnym spektaklem.

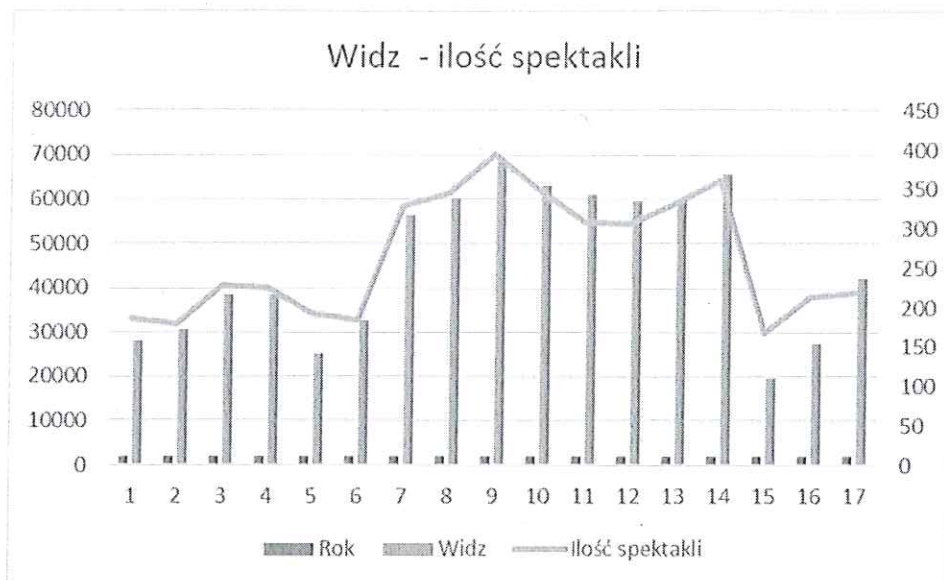
Niestety lata 2020-2021 stały pod znakiem znacznego ograniczenia działalności statutowej ze względu na obostrzenia związane z COVID-19. Działalność teatru zaplanowana na ten czas została w dużym stopniu zrewidowana. Brak możliwości normalnej pracy w połączeniu ze znacznym ograniczeniem dotacji podmiotowej zmusił teatr do przejścia w tryb ograniczonej aktywności twórczej.

Jednakże istnienie Teatru w Tarnowie winno przynosić mieszkańcom miasta (i innym korzystającym z jego oferty) **radość** współuczestniczenia w wydarzeniach artystycznych i kulturalnych na najwyższym poziomie. Teatr może stać się ważnym elementem krwioobiegu tkanki społeczności miejskiej. Dalsza realizacja tych celów może nastąpić tylko i wyłącznie w efekcie ścisłej **współpracy**: zespołu artystycznego, zespołu technicznego obsługi sceny, pracowni teatralnych, działu promocji i sprzedaży, pracowników administracyjnych i księgowych pod kierownictwem dyrekcji.

Obecny poziom **dofinansowania** ok. 4,2 mln zł wciąż znacznie odbiega od porównywalnych teatrów w regionie (Rzeszów, Kielce, Teatr Ludowy w Krakowie). Istotnym elementem w prowadzeniu teatru jest zapewnienie stabilności działania umożliwiające prowadzenie działalności statutowej. Stopniowe zwiększanie poziomu dotacji podmiotowej na przestrzeni kilku następnych lat pomogłoby poprawić z jednej strony sytuację materialną zatrudnionych osób, a z drugiej strony sięganie po coraz lepszych twórców, co w efekcie ostatecznym przyniesie także – obok dobrego funkcjonowania w przestrzeni lokalnej – trwałe dostrzeżenie Teatru im. L. Solskiego w Tarnowie jako teatru na wysokim poziomie ogólnopolskim.

Rok	Dotacja podmiotowa UMT	Dotacja celowa UMT	4TR	Tarnów Stolicą Komedii	Środki zewnętrzne	Dot. inwest.	Wpływy własne
2006	2 404 700				258 000		259 126
2007	2 574 732				170 000		317 805
2008	3 025 720				180 000		463 416
2009	2 806 000	221 000			30 000		497 928
2010	2 497 065	118 000	14 000		100 000		275 879
2011	3 551 610		833 293		70 000		464 005
2012	3 313 195	83 844	865 267	18 653	896		836 435
2013	2 925 747		239 030	935 363	90 243	250 005	899 753
2014	3 124 454			985 729	52 400		953 362
2015	3 500 000	170 000			42 000	40 000	939 096
2016	3 675 000	320 475			278 067		901 540
2017	3 800 850	172 000			260 213	306 000	876 842
2018	4 298 550	118 000			373 159	5 591 301	869 442
2019	4 200 000	100 000			150 000	416 289	1 222 386
2020	3 790 000	1 500			656 426		351 533
2021	3 380 000	129 785			174 580	130 000	700 863
2022	3 996 650	175 000			323 705		1 055 948

Analiza

<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none">- mocny zespół ludzki z wysokimi kompetencjami,- wysoka motywacja do pracy wśród pracowników,- wyrobiona pozycja i opinia wśród widzów,- bardzo dobre warunki infrastrukturalne (trzy sceny, nowe zaplecze),- wysoki poziom absorpcji środków zewnętrznych (MKiDN czy MRPO)	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none">- brak stabilnego wieloletniego finansowania,- ograniczone zasoby ludzkie,- mało atrakcyjny poziom wynagrodzeń,- dostępność środków finansowych ze strony prywatnych mecenasów i sponsorów,- problem z zapewnieniem wkładu własnego do pozyskanych środków zewnętrznych.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none">- stały napływ nowych mieszkańców „obwarzanka tarnowskiego”,- kształtowanie teatru jako prestiżowego miejsca spędzania wolnego czasu,- kształtowanie teatru jako prestiżowego miejsca pracy,- nowoczesne strategie sprzedażowe i marketingowe,	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none">- ryzyko depopulacyjne regionu tarnowskiego,- zmiana nawyków spędzania wolnego czasu,- nastanie epoki „po piśmie”,- ryzyko odejść pracowników ze względu na wysokość wynagrodzenia,- zainteresowania widzów „lekkimi spektaklami” (działaność impresaryjna)

2. Misja, wizja, cele i źródła finansowania

MISJA:

Teatr im. Ludwika Solskiego powinien stać się znaczącą instytucją kultury Tarnowa, województwa małopolskiego a w ciągu kolejnych lat polskiego teatru. Powinien patronować tworzeniu sztuki wysokiej z ambicją sprawienia radości uczestnictwa w niej każdemu widzowi.

Teatr musi być miejscem przyjaznym dla swoich Pracowników, Twórców i Widzów – wszystkich interesariuszy. Spektakle, wydarzenia artystyczne tworzone w Teatrze muszą w jak najpełniejszej formie oddawać ideę tego miejsca jako najszlachetniejszej rozrywki dla inteligentnego odbiorcy.

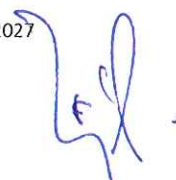
WIZJA:

Kolejne lata działalności Teatru im. Ludwika Solskiego powinny skoncentrować się na: doskonaleniu opracowanych metod pracy artystycznej, kreowaniu teatru jako miejsca rozwoju miasta oraz zaznaczaniu miejsca w teatralnej mapie Polski. Teatr musi dobrać do współpracy artystów ambitnych, szczerych w przekazie i wnoszących wartości budujące zespół. Obecność w ogólnopolskich konkursach i przeglądach powinna być źródłem satysfakcji Zespołu. Zaproszenia do współpracy/pracy przy tworzeniu repertuaru i wydarzeń artystycznych powinny stać się wyróżnieniem dla Twórców i Zespołu Teatru.

Teatr musi prowadzić przemyślaną politykę informacyjno-promocyjną umożliwiającą dotarcie ze swoimi działaniami do jak najliczniejszej grupy odbiorców czynnych i biernych.

CELE DO REALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH LATACH

Lp.	Nazwa projektu	2024 r.	2025 r.	2027 r.	2027 r.
1.	Produkcja premier	Planowanie/ realizacja	Planowanie/ realizacja	Planowanie/ realizacja	Planowanie/ realizacja
2.	Festiwal Komедii TALIA	realizacja	realizacja	realizacja	realizacja
3.	Tarnowska Noc Teatrów	realizacja	realizacja	realizacja	realizacja
4.	2024 – rok jubileuszowy – 70 lat Solskiego	realizacja			

Źródła finansowania

Teatr utrzymuje się z trzech źródeł finansowania:

- **dotacji podmiotowej i celowej z budżetu miasta Tarnowa** – na poziomie ok 4,2 mln zł co umożliwia podstawowe funkcjonowanie teatru, bez możliwości ponoszenia większego ryzyka artystycznego przy podejmowaniu kolejnych produkcji teatralnych,
- **wpływów własnych z biletów, sponsorów** – na poziomie ponad miliona złotych, przy czym środki te są wydatkowane jako koszty związane z eksploatacją spektakli oraz – co niebagatelne – na możliwość produkowania kolejnych premier teatralnych, które stanowią źródło przychodów w latach następnych. Zerwanie tego ciągu może spowodować w efekcie brak tytułów do prezentacji dla publiczności, a w konsekwencji drastyczne zmniejszenie środków finansowych teatru do poziomu umożliwiającego tylko i wyłącznie egzystencję pozorną (utrzymanie zespołu ludzkiego),
- pozyskanych **funduszy zewnętrznych** przeznaczonych na realizację działalności statutowej - w ostatnich latach teatr średnio pozyskiwał ponad 0,5 mln zł środków na projekty celowe (MRPO oraz MKiDN).

Nowe źródła:

- **koprodukcje** z innymi teatrami lub instytucjami kultury mogłyby stanowić bezwzględnie silny bodziec finansowy do produkcji kolejnych przedstawień. W ten sposób tworzyłaby się realna sieć współpracy (faktyczny udział osób w zespole) umożliwiająca jednocześnie późniejszą eksploatację spektakli: okoliczne domy kultury ze szczególnym uwzględnieniem Centrum Sztuki MOŚCICE
- **system producencki**: wkład podmiotu zewnętrznego (fundacji/instytucji/firmy) w zamian za procent z przychodów od eksploatacji, silnie funkcjonujący w przemyśle filmowym. Ścieżka ta, choć rzadko praktykowana do tej pory w środowisku teatralnym, dałaby nowy impuls a jednocześnie mogłaby otworzyć bardzo duży rezerwuar finansowy, który do tej pory jest zupełnie pominięty,
- aplikacja w ramach centralnych funduszy europejskich **Culture** w ramach dużego partnerstwa międzynarodowego pozwoliłaby w praktyce na realizację wieloletniego projektu skupionego wokół Ogólnopolskiego/Międzynarodowego(?) Festiwalu Komedi Talia,
- dotacja celowa z budżetu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego na realizację premiery bądź premier związanych z potrzebami społecznymi/kulturowymi/promocyjnymi. Teatr mógłby aktywnie włączyć się w obchody jubileuszowe czy programowe ogłaszane dla całego regionu.

3. Opis sposobu wdrażania programu

Premiery/twórcy

Premiery teatralne pozostają podstawowym zadaniem statutowym działalności teatru. W każdym z sezonów (czy kolejnych latach) realizacji programu Teatr zamierza wyprodukować:

- minimum 4 premiery na dużej scenie,
- 2-3 premiery na scenie underground i małej scenie

Dobór i realizacja premier winna umożliwić zapewnienie poziomu widza w ilości ok. 60 tysięcy oraz przychodów powyżej 1 mln złotych (bilety, sponsoring, pozyskane środki zewnętrzne). Zaś produkcję premier winna uzupełnić dotacja podmiotowa na odpowiednim poziomie.

Szablon premier:

- Duża scena: klasyka, „szlachetna rozrywka”, produkcja na życzenie, prapremiera.
- Scena Inicjatyw Aktorskich.
- Mała Scena/Underground: kontynuacja współpracy z PWST w Krakowie, możliwość debiutów dla obiecujących twórców,

Sezon 2023/2024 propozycja¹

- Francis VEBER „KOLACJA DLA GŁUPCA”, premiera: 22. września 2023 r., Duża Scena, reżyseria: Tadeusz Łomnicki - Festiwal TALIA
- „OSIECKA” kolejna część kabaretu, reżyseria Jerzy Pał, premiera listopad 2023, Mała Scena
- Justyna BEDNAREK „PRZYGODY DZIESIĘCIU SKARPETEK”, premiera grudzień 2023, Duża Scena
- Międzynarodowy Dzień Teatru 2024 – reż. Mikołaj Grabowski, marzec 2024, Duża Scena
- „KOLORY WITTGENSTEINA” autorstwa i w reżyserii Szymona Budzyka, kwiecień 2024, Mała Scena
- produkcja na festiwal komedii Talia, reż. Marcin Hycnar, czerwiec 2024, Duża Scena.

¹ Realizacja planu wszystkich premier uzależniona jest od poziomu dotacji podmiotowej z budżetu Gminy Miasta Tarnowa oraz dofinansowania zewnętrznego (MKiDN, programy celowe, sponsorzy)

Sezon 2024/2025

Sezon poświęcony będzie tematowi przewodniemu, hasłu: **SĄSIEDZI**

- spektakl inspirowany tomem Oskara Kolberga „Dzieła wszystkie. Tarnowskie-Rzeszowskie” przygotowany w koprodukcji z Teatrem im. W. Siemaszkowej z Rzeszowa, Duża Scena
- John Ronald Reuel Tolkien „Hobbit, czyli tam i z powrotem” , Duża Scena
- spektakl inspirowany zeznaniami Izaaka Izraela – naocznego świadka akcji eksterminacyjnej wobec żydowskich mieszkańców Tarnowa w czasie okupacji niemieckiej podczas II Wojny Światowej – Mała Scena
- spektakl muzyczny inspirowany poezją i osobą Papuszy, Bronisławy Wajs – związanej ze środowiskiem romskim – Mała Scena/Underground/Scena na Dachy
- tytuł w ramach Sceny Inicjaty Aktorskich lub debiut reżyserski we współpracy z PWST Kraków (do ustalenia przez dyrektora artystycznego)

Wszystkie obsady twórcze pozostają w gestii konsultacji z dyrektorem artystycznym.

Sezon 2025/2026

Sezon inspirowany i poświęcony **POKOLENIOM**:

- Stanisław Wyspiański „Wesele”, Duża Scena
- Wiliam Szekspir „Romeo i Julia”, Duża Scena
- Antoni Czechow „Wiśniowy sad” Duża Scena
- Rene Goscinnny „Mikołajek” Duża Scena
- Jacek Dukaj „Wroniec” Scena Underground
- tytuł w ramach Sceny Inicjaty Aktorskich lub debiut reżyserski we współpracy z PWST Kraków (do ustalenia przez dyrektora artystycznego)

Wszystkie obsady twórcze pozostają w gestii konsultacji z dyrektorem artystycznym.

Sezon 2026/2027

Sezon inspirowany i poświęcony **CZASOWI**:

- Szekspir „Król Lear”, Duża Scena
- Fiodor Dostojewski „Zbrodnia i kara”, Duża Scena

- Stanisław Grochowiak „Chłopcy” Duża Scena
- Hans Christian Andersen „Calineczka” Duża Scena
- Hanoch Levin ”Udręka życia” Scena Underground
- tytuł w ramach Sceny Inicjaty Aktorskich lub debiut reżyserski we współpracy z PWST Kraków (do ustalenia przez dyrektora artystycznego)

Wszystkie obsady twórcze pozostają w gestii konsultacji z dyrektorem artystycznym.

Dobór i realizacja premier winna umożliwić zapewnienie poziomu widza w ilości ok. 60 tysięcy oraz przychodów powyżej 1 mln złotych. Zaś produkcję premier winna uzupełnić dotacja podmiotowa na odpowiednim poziomie.

Projekty flagowe

Ogólnopolski Festiwal Komedii TALIA pozostanie projektem flagowym teatru ze względu na bogatą i wartościową tradycję. Festiwal Talia zostanie podzielony na trzy elementy składowe:

- **nurt plenerowy** (otwarty dla mieszkańców/turystów/widzów): występy teatrów ulicznych na prolog festiwalu końcem sierpnia lub na początku września, duże widowisko teatralne na zakończenie festiwalu w przestrzeni tarnowskiego Rynku/Starówki
- **nurt konkursowy**: oparty na przeglądzie najlepszych spektakli komediowych z całej Polski jednocześnie połączonych kluczem laureatów poprzednich edycji festiwalu (teatrów/reżyserów/aktorów)
- **nurt mistrzowski**: sprowadzenie legendarnych twórców/spektakli komediowych.

W kolejnych latach planowane jest podjęcie starań w celu stworzenia dużego partnerstwa międzynarodowego, by móc aplikować o środki finansowe w ramach projektu **Europe Culture**.

Festiwal Mała Talia

Kolejne edycje festiwalu to stworzenie młodym ludziom przestrzeni do odkrywania Teatru na nowo, dzięki zaproszonym teatrom z całej Polski oraz warsztatom, które będą towarzyszyć wydarzeniu. Głównym celem tego wydarzenia jest promowanie teatru jako ważnej dziedziny sztuki poprzez prezentowanie profesjonalnej oferty artystycznej składającej się ze spektakli wysokiej jakości. Prezentowane spektakle będą konkursowymi i zostaną poddane ocenie dziecięcego jury, które wyłoni ich zdaniem najlepszy spektakl. Spektakle dla dzieci i młodzieży to istotny element działalności tarnowskiego teatru.

Noc Teatrów

Zamiarem teatru jest ściślejsze włączenie się w Małopolską Noc Teatrów (odbywającą się cyklicznie w czerwcu) wspólnie z innymi instytucjami kultury w Tarnowie, które posiadają przestrzeń umożliwiającą prezentowanie przedstawień teatralnych. Do projektu włączyłyby się, obok Solskiego, także zespoły nieinstytucjonalne, amatorskie czy także szkolne. Spektakle mogłyby być pokazywane w siedzibie teatru (3 sceny), amfiteatrze, Centrum Sztuki Mościce czy siedzibie BWA. Projekt mógłby być finansowany ze źródeł zewnętrznych. Całe wydarzenie miałoby charakter promocyjny i popularyzatorski dla całej dziedziny teatru: obok spektakli także spotkania z twórcami czy autorami.

Projekty społeczne

- Amfiteatr „teatralny” przy ul. Kopernika.

Zasadnym wydaje się aktywne włączenie w podjęte przez UMT działania zmierzające do wykorzystania wyremontowanego amfiteatru. Takim przedsięwzięciem może być stworzenie formuły „Sceny Letniej” dla różnych grup teatralnych. Teatr mógłby tam prezentować część mniej skomplikowanego technicznie repertuaru.

Ścisła współpraca i koprodukcje z tarnowskimi instytucjami kultury

ze szczególnym uwzględnieniem Centrum Sztuki Mościce. Możliwa byłaby realizacja projektu artystycznego/edukacyjnego z wykorzystaniem posiadanych zespołów twórczych. Teatr ma zespół aktorski oraz profesjonalne zaplecze pracowni technicznych natomiast CSM wsparłby projekt aktywnością swoich grup amatorskich oraz możliwością prezentowania widowiska w przestrzeni centrum miasta.

Zwieńczeniem takiej kooperacji byłaby duża produkcja teatralna/wspólne wydarzenie kulturalne.

Kulturalna szkoła – szkoły partnerskie

To pomysł projektu o wymiarze co najmniej regionalnym. Winien być realizowany w porozumieniu z Małopolskim Kuratorium Oświaty, Małopolskim Instytutem Kultury poprzez wszystkie instytucje kulturalne oraz placówki oświatowe i edukacyjne na terenie całej Małopolski. Celem projektu jest aktywizacja środowiska szkolnego do aktywnego udziału w wydarzeniach prezentowanych przez muzea, teatry czy centra kultury. W zamyśle jest (co najmniej raz w kwartale) aktywność dzieci i młodzieży prowadząca do wyrobienia nawyku regularnego korzystania z oferty kulturalnej w życiu dorosłym, a jednocześnie – co niebagatelne – zapewnienie instytucjom/podmiotom kulturalnym w przyszłości stałej wyrobionej widowni.

Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie wprowadził do oferty swoich świadczeń ulgi dla posiadaczy imiennej „Karty Tarnowskiej Rodziny” uprawniającej do korzystania z systemu ulg i zniżek.

Projekty inwestycyjne

- **Stale doposażenie techniczne**

Koniecznym jest także regularne doposażanie w:

- sprzęt oświetleniowy: ze względu na dużą liczbę imprez o charakterze muzycznym, rozrywkowym, okazjonalnym, w infrastrukturze oświetleniowej powinny się znaleźć profesjonalne „głowy” oświetleniowe, skanery czy nowoczesne reflektory ledowe
- elektroniczne urządzenia peryferyjne niezbędne do prowadzenia przedstawień zgodnie z wymogami twórców reżyserów/scenografów

- **Fotowoltaika**

Dobra lokalizacja połaci dachowej stwarza szansę na montaż i eksploatację instalacji fotowoltaicznej o mocy 100MW na własne potrzeby teatru. Przyczyniłoby się to obniżenia kosztów eksploatacji obiektu a zarazem do ekologicznego wytwarzania energii elektrycznej.

- **Żagiel na zielonym dachu**

Teatr przed rokiem 2008 posiadał na swojej elewacji artystyczną ceramikę autorstwa arch. Otto Schiera. Została ona zdemontowana podczas przebudowy teatru i obecnie znajduje się w miejskim magazynie. Wykonanie żagla z grafiką tej urokliwej ceramiki na przestrzeni zielonego dachu od strony północnej byłoby nawiązaniem do tradycji teatralnej a zarazem wyrazem poszanowania dotychczasowego wizerunku teatru pamiętanego przez pokolenia tarnowian.

- **Mural na elewacji od ul. Legionów**

Po przeprowadzonej modernizacji zaplecza teatralnego pojawiła się przestrzeń do powstania muralu. Teatr ogłosi ogólnopolski konkurs na projekt muralu i jego realizację. Miałby on nawiązywać do historii Teatru, pracujących w nim osób i jego zmieniającego się w czasie przeznaczenia.

Promocja i *public relations*

Działania promocyjne Teatru powinny opierać się na:

- wzorcowych **relacjach z widzami** (poprzez stronę internetową i portale społecznościowe). Oprócz dostosowania repertuaru do wymagań i predyspozycji widza, Solski pamięta by umożliwić naszym widzom wejście w bliższy kontakt z zespołem aktorskim. Temu do tej pory służyły premiery studenckie podczas których można było spotkać się z twórcami i aktorami i porozmawiać o przygotowanych spektaklach. W planach jest uruchomienie premier „edukacyjnych” służących zapoznaniu się z pomysłami inscenizacyjnymi twórców.

- dobrych relacjach **z mediami**, funkcjonującymi w Tarnowie. Zarówno tygodnik TEMI jak i „Gazeta Krakowska” chętnie podejmują tematy teatralne. Teatr może liczyć także na obecność na antenie TVP Kraków, TV Tarnowska. Aktywność tę uzupełnia regularna obecność w Radio Kraków czy RDN Małopolska. Być może udałoby się uruchomić cykliczny, cotygodniowy program kulturalny radiowo/telewizyjny w ramach, którego spotykano by się przestrzeni foyer teatralnego z twórcami i artystami (nie tylko z dziedziny teatru).

- organizacja **wydarzeń specjalnych** (wydarzenia w teatrze i przestrzeni miejskiej), eventów i happeningów w zależności od potrzeby i produkowanych premier czy przygotowywanych wydarzeń artystycznych w teatrze

- obecność w **internecie** dzięki materiałom video, podcastom i wiralowi. Wszystkie materiały promocyjne powinny być zintegrowane z wizją artystyczną teatru, przemyślane i wysmakowane estetycznie. Służy do tego strona internetowa www.teatr.tarnow.pl strona teatralna na kanałach społecznościowych: FB czy YouToube.

Rafał Balawejder